

MAGYAR VIDÉK

SZÉPIRODALMI, ISMERETTERJESZTŐ

ÉS

TÁRSADALMI KÖZLÖNY

Megjelenik: minden szombaton.

Előfizetési feltételek:

Egy évre 4 ft.
Félévre 2 ft.
Negyedévre 1 ft.
Egy szám ára 10 kr.

A lap kiadóhivatala **Nobel Armin** könyvkereskedésében van, hvő az előfizetéseket küldendők, s minden egyéb küldemény is csak oda czímezendő.

Hirdetések

négyzet centiméternyi tér szerint számíttatnak. — Egyszeri beiktatás ára minden négyzet centiméterért 1 krajczár. — Bélyeg külön 30 krajczár. — Előfizetőink kedvezményben részesülnek.

Nyit tér petisorsonként 10 krajczár számíttatik.

Kit választunk?

Kit választunk?

Ez most a nagy kérdés, mely mindenkit foglalkoztat.

Pedig a felelet nagyon is könnyű, megadták azt nekünk a vasárnapi események.

Lángért csak kevesen lügnak, mert pártja hogy miért alakult meg, azt már a verebek is esiripolják a tetőkön: valaki személyes ellensége eddigi képviselőnknek — hogy miért? az ő maga sem tudja, vagy ha tudni véli, úgy téved, mert vajmi rosszul van informálva, — s hoz, vagy hozat képviselőjelöltet, a ki a városnak egyetlen ígér, mert hát ő egy volt miniszternek a veje — ergo omnipotens.

Elv ez?

Mi tisztelni tudjuk a személyt is, meg az elvet is. Tiszteljük Láng Lajos ur személyét, és tiszteljük azt az elvet, azt az álláspontot, melyet mint képviselő vall és elfogad, de nem respektálhatjuk azokat az eszközöket, melyekhez, hogy városunkban mandatumot kapjon, nyulni jónak látta.

Egy Láng Lajosnak ily eszközökre nem lett volna szüksége.

Egy Láng Lajosnak nem kellett volna figyelmen kívül hagyania a collegiálitás legprimitívebb szabályait, s programbeszédet tartani már akkor, mikor az országgyűlés még együtt van, mikor a városnak még tényleg és komolyan működő képviselője van.

Egy Láng Lajosnak nem kellett volna arra szorúlnia, hogy mint országos képviselőjelölt a helyi érdekekre fektette a fősúlyt s ígér olyanokat is, melyeket teljesíteni soha sem teljesíthet.

És Láng Lajos meg is kapta a választ. Beszédjét, jelöltségét a polgárság zöme hidegen fogadta s a győzelemre való kilitásai vajmi csekélyek!

Pedig hatalmas faktorok vannak mellette: uradalom, plebánia, collegium! Ezek közül mindegyik nyom valamit a latban, vagy legalább is nyomott, mikor a nép, a polgárság látta, hogy azokat elv és meggyőződés, nem pedig szeszély, személyeskedés és talán önérdék is vezetik.

Mert a polgárság azt kérdi, hogy az uradalom miért Lángpárti most, míg ez előtt három évvel Ráthra szavazott, s eddigi képviselőnk ellen semmi kifogása nincsen? S a felelet így hangzik: a gróf ur-

nak valami hazug ember azt súgta, hogy Ráth ur öt nyilvános helyen nyilatkozatával megértette. — Hát ez a polgárság Ráthtól elpártoljon?

A polgárság további azt kérdezi, hogy a plebánia miért Lángpárti, holott ez előtt három évvel testestül lelkestül Ráth pártján állott? Felelet: mert az uradalom Lángpárti.

De a polgárság nemcsak kérdezi, hanem gondolkodni is tud: a polgárság nem látja be, hogy miért hajoljon meg, egyes emberek szeszélye s az ebből folyó consequentiáik előtt akkor, mikor legszenvedőbb jogait gyakorolni készül?

A polgárság zöme nem esatlakozik, meg nem esatlakozhatik a Lángpárthoz.

Kitűzték a 4S-as zászlót.

Említettük már, hogy mi az elvek tisztelni tudjuk, tiszteljük tehát az u. a 4S-as pártot is.

E párt jelöltje mult szombaton jelen meg városunkban s vasárnap délelőtt tartotta programbeszédjét.

Erről mit mondjunk?

Lehet valaki jóra való, okos, mivel

T á r o z a.

Culturai és jellemrajz.

Erdély, román, recte oláh lakosságáról.

Megirigyelvén oláh honfitársaink Horvátországnak területnagyságbeli dicsőségét, de főleg önkormányzati qualificatióját, — egyesek agyában egy idea villant fel, annak valóitása végett congressust hívtak egybe Nagy-Szebenbe, legott elhatározták, hogy erőnek erejével Erdélyben román államot fognak alapítani. „Hisz Horvátország is állam-államban s bír önkormányzati joggal, hasonlólag államok-államban a Cantonok Sveiczban, nemkülönben az Egyesült Államok Észak-amerikában. S végül államok voltak államban a magyarok, székelyek és szászok Erdélyben, századokon át a románok rovására!”

Magyarország dunántúli lakói e dicső nemzetiséget, — a melyről a híres történetíró Rottek azt jegyzé meg, hogy: „ez roman egy fejet ér,“ — csak hűrből ismeri. Rottek valószínűleg nem élt ezen, — magukat római (!) utódoknak „gyalázó“ múlt hősök (Boesánat! nulla regula sine exceptione) közt, s állítását tudományos kutforrásokra alapít-hassa.

Meglehet, hogy akkor, midőn említett történetíró jelzett consequentiáját írásba foglalta: még találatott ezer közt egy, ki Horatiust hallomásból ismerte, azóta sok víz lefolyt a Szamos, Maros és Olton, s nagyon valószínű, hogy eddig is eszékent száma azoknak, kik a tudományok és művészetekben virágoztak, hajdan hatalmas római birodalom dicsőségéről valamit tudnak, s annál inkább azok száma, kik mindazokról tanuskodhatnának.

Én, a ki már huzamos idő óta köztük élek (noha, — isten meints, — velük dolgom úines) nem ezer, hanem ezer ötszáz egyén után számítanék egy fejet. Vannak 1000—2000 lelket számláló oláh nagy községek, melyekben — néhány más nemzetiségű műveltebb lakoson kívül, — a tulajmás oláh lakosság közt alig van egy, mondóm egy egyén, a ki valahogy a maga nyelvén írni, olvasni tud. S ha most az oláhoknak napról napra hanyatló culturális állapotával szemben, a N. Szebenben egybehívott congressus czéljára pillantást vetünk, az egész dolog mint parlamentáris viselkedés és naiv comedia fölött legfeljebb mosolyogván, annak semmi további jelentőséget és fontosságot nem kölesönözünk.

Nem ezélem egyébkint e helyütt polititizálni, miért tehát a román — subjektivitásának taglalására áttérnek:

Az oláhok legeléször is 3 főjellemonását említem fel, jelesül:

A mily mértékben a magyar földmivelő serény, — ép oly mértékben az oláh tanya, oly annyira, hogy szokásos közmondás náluk, midőn a földbirtokoshoz munkába akar lépni: „Elfáradtam magam munkájában, megyek az urasághoz nap-számba pihenni.”

A mily büszke, de a mellett nyílt és őszinte a magyar, ép oly alázatos, de a mellett alattomos és ravasz az oláh paraszt még pedig annyira, hogy midőn pl. egy oláh paraszt a birtokoshoz oljő azon szándékkal, hogy tőle 1 hold luczernás földet vegyen hasznóberbe, jövelele czéljárt világot sem mondja meg, nehogy aztán a birtokos alkalommal élve a hasznóberleti összeget tulajsigazza. Ilyenkor azon szokta kezdeni az alkut hogy: van-e pl. eladandó szénája.

Az oláh parasztot jellemző tulajdonság meg az is, hogy a legnagyobb része legkevésbébe se scrupulosus idegen vagyon elcsajátítása körül felhasználandó eszköz megválagatásánál, s nagyon képtelmes, vajjon ezen „nemes“ tulajdonságukat az Erdélyben tömegesen lakó cigányoktól, vagy pedig ezek az oláhoktól sajátítottak-e el; anyyi bizonyos az ilyenmü mesterfogáson egyik tultesz a másiká.

A mi az oláh pár táplálékát illeti, — legyen az gazdag (!) vagy szegény, — a sertésfuson kívül a mit egyebiránt csak a jobbódu s csakis vasár-és ünnepepon élvez, — a mále majdnem kizárólagos tápláléka. Ha valaki történetesen kukoriczása s emélfogva kenyereből is kifogyott, s kénytelen rozskenyeret vásárolni a boltban, azt szokták rombolni: „Szükségből adja az urat.”

Nem esoda, ha legnagyobb része földhöz ragadt szegény ember, hisz, — mint már korább említém, — az oláh a végtelenségig tanya, rest, nem megy mindaddig napszámba, míg csak egy falu mádjá van a háznál, még ha 5 frtot ígérnének neki egy napra.

A bor nekik drága ital, azt — csak hallásból ismerik. Ez mindazonáltal nem akadályozza őket abban, hogy ittassági szenvedélyüket ki ne elégítsék. Korántsem azonban — legalább is — valami silány főzött pálinkával, nem — hanem — spirituális vízzel.

Ezen magasztos tulajdonságai mellett az oláh paraszt oly bigott, mint valami fimlandi muszka. Ha egy földbirtokos oláh bérést vesz szolgálatba — elvezeti mindenekelőtt a paphoz s megesketteti, hogy szolgálati ideje tartama alatt, nem fog senki lopni, sem szeszes italt inni. Az esként tett esküt — esudálataon — még a különben leggyarlóbb erkölcsi magaviseletü egyén is lelkiismeretesen meg-

H I R D E T É S E K :

! Háziasszonyok számára !

A valódi Franck kávé Franck Henrik fiaitól Linzbén, a Duna mellett

ha nem lenne olyan jó, nem támadtának meg anyai gyárástól és nem utánoznák mind feliratban, mind színben, mind utányomatban, sőt név- és védjegyben is.

Ennélfogva felhívjuk minden tisztelt háziasszonyt, hogy jól különböztesse meg a

valódi Franck kávé

a hamisítottól, a mennyiben a bevásárlásánál jól ügyeljen ezen aláírásra:

Heinrich Franck Söhne
Ludwigsburg

Azon gyárasok, kik nevünket félig vagy egészen hamisítják, csak megakarják **Önököt csalni.**

Kérjük tehát jól vigyázzanak czégünkre s csak a valódi Franck kávéért kérik aláírásunkkal ellátva

Heinrich Franck Söhne
Ludwigsburg

a mely, azonkívül Nagytiszteletű **Spitzer Salamon** bécsi Rabbinus urnak, a Nagytiszteletű **Schreiber** krakkói főrabbi úr sógorának felügyelete alatt készítették és

izraeliták részére hogy כשר biztosítatik.

Megrendelhetők minden nevezetes nagy és kis kereskedésekben.

Háziasszonyoknak fontos!

Üvegüz (Wasserglas Composition)

legjobb minőségű mosószert, kenőcs alakú fehér szappant. — Alulírottak ajánlják a t. ez háziasszonyoknak, mosónőeknek sat. mint a legjobb és legelősebb mosószert, jótállás mellete, hogy a fehérruha ezen szer használatával soha kárt nem szenved, sőt nagyon előnyös, mert idő és sok szappant megakarítatik használása által, azonkívül a ruha hófehér színt kap től és nem hagy szappanyszagot hátra

Van Baerle és társától Bécsben.

Ezen mosószert kapható Pápán

Bermüller Alajos, Kohn Mór, Szalczér Jakab özvegyéné és Toch József uraknál.

Kapható majd minden fűszer és csemege kereskedésben.

Takarékos háziasszonyoknak.

A bevásárlásnál csak **Leitner-féle**

„**U j „P á v a k à v é”**“
vagyis Leitner-féle

UJ FRANKHONI KÁVÉ

kérendő és vegye az általa használni szokott mennyiség felét, majd nyerend belőle **erős, jó zamatu és szép színű** kávé, tehát a fele pénzért a legfinomabb minőséget.

Egy próba elegendő arra, hogy a fentiek igazságáról meggyőződhessek. A bizalomra méltó és meghitezett vegyészek Dr. Werner Th. a boroszlói vegyelmzési műhely és műegyetem igazgatója és Molnár János Budapest város vegyésze és okleveles gyógyszerész ezen „uj Páva és uj frankhoni kávé” vegyelmileg megvizsgálván, vegyvizsgálatukban határozottan kiemelték, hogy ezen kávépótlék felette jó és nagy mennyiségű tápláló és vérképző alkotórészzel bír.

Kapható majd minden fűszer és csemege kereskedésben.

Nobel Armin

ajánlia a nagyérdemű közönség figyelmébe a legújabb
anyaggal felszerelt

könyvnyomdáját,

melyben minden néven nevezendő nyomtatványok a leg-
olcsóbb áráért készíttetnek.

Türvényesen
A czim szalagnak
által megbün-

DRÉHER

KIVITELI

tétélezett vigneta
utánozása hatóság
tettetik.

ANTAL

PALACZK SÖR

a hamisítatlanság biztositása mellett kizárólagosan
csakis

Dréher Antal

sörfőzőjében Kőbányán,

vagy

Budapesten

Dietrich és Gottschlig

cs. kir. udv. szállítók és DREHER ANTAL főrak-

tárnokainál megrendelhető.

Árjegyzék ingyen és bérmenten küldetik. Árusítók
(szükséglet szerint) kedvezményi árakban rész-
sítottatnak.

Oly palaczkosörért, melynek czimszalagán a
„Dietrich és Gottschlig” vezérügynökök neve elő nem
fordul, a főző jótállást nem vállal.